

Dorota Horabik, Robert Stańko, Katarzyna Kotowska

OCHRONA PRZYRODY NA GRUNTACH PRYWATNYCH – DOŚWIADCZENIA Z REALIZACJI PROJEKTU OCHRONY TORFOWISK ALKALICZNYCH W POLSCE POŁUDNIOWEJ

Nature protection on private lands - experience from implementation project for the protection of alkaline fens in southern Poland

ABSTRAKT: W artykule zawarto opis doświadczeń i uwarunkowań społecznych towarzyszących projektowi ochrony torfowisk alkalicznych w Polsce w latach 2014-2018 realizowanemu przez organizację pozarządową (Klub Przyrodników) na gruntach o różnej strukturze własności. Opisano główne problemy napotkane podczas prowadzonych uzgodnień z właścicielami prywatnymi w zakresie planowanych działań ochronnych. Wskazano najczęściej wyrażane przez właścicieli torfowisk obawy związane z ochroną przyrody, a także zaprezentowano zróżnicowane formy współpracy pomiędzy organizacją pozarządową a osobami prywatnymi.

SŁOWA KLUCZOWE: czynna ochrona torfowisk alkalicznych, ochrona przyrody na gruntach prywatnych, Natura 2000

ABSTRACT: The article contains a description of experiences and social conditions accompanying the implementation in 2014-2018 of LIFE project concerning alkaline fens conservation in Poland. The project was implemented by a non-governmental organization (Klub Przyrodników) on land with various ownership structure. The main problems encountered during talks with private owners regarding agreements on planned conservation measures are described. The most frequently expressed by land owners concerns related to nature conservation and various forms of cooperation between the non-governmental organization and private individuals were presented.

KEY WORDS: active protection of alkaline fens, nature conservation on private lands, Natura 2000

Wstęp

Torfowiska alkaliczne Polski jako siedlisko przyrodnicze Natura 2000¹ (kod: 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk) pod wieloma względami, charakteryzują się dużym zróżni-

owaniem regionalnym. Biorąc pod uwagę ich powierzchnię oraz struktury własności wyróżnić można dwa główne, w miarę jednorodne obszary ich występowania: Polskę północną gdzie dominują torfowiska o zróżnicowanej powierzchni (od kilkudziesięciu arów do kilkuset hektarów) oraz zróżnicowanej własno-

1 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tekst jednolity Dz.U. 2014 poz. 1713).